

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ LIW
Z SIEDZIBĄ W WĘGROWIE

tel. 25 792 28 05
fax. 25 792 28 21
e-mail: gops@liw.pl

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
LIW Z/S W WĘGROWIE

Kwiecień 2014 r.

1. Organizacja działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1.1. Podstawy prawne działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Liw z/s w Węgrowie jest jednostką organizacyjną Gminy Liw powołaną do realizacji w jej imieniu zadań pomocy społecznej.

Ośrodek realizuje zadania w szczególności na podstawie następujących przepisów prawa:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.);
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.);
- ustawy z dnia 26 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.);
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536.);
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zm.);
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124);
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.);
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 ze zm.);
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 ze zm.);
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014r., poz. 567)
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.);
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 ze zm.);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.);
- ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. z 2012 r., poz. 400);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz.887 ze zm.)

1.2. Struktura organizacyjna i kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Liw z/s w Węgrowie.

Kierownik,

Dział Pomocy Społecznej (3 osoby/ pracownicy socjalni/),

Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego (2 osoby),

Główny księgowy,

Koordinator ds. komputeryzacji w pomocy społecznej,

Asystent rodziny /umowa zlecenie/.

1.2.1. Kwalifikacje zawodowe i wykształcenie pracowników Ośrodka

Niezbędnym warunkiem prawidłowej realizacji zadań pomocy społecznej jest posiadanie dobrego zespołu pracowników wyposażonego w specjalistyczną wiedzę i doświadczenie. Ustawa o pomocy społecznej określa, kto może zostać pracownikiem socjalnym. Zgodnie z art. 116 ust. 1 może to być osoba, która posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych lub ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna, lub do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia lub nauki o rodzinie. Należy podkreślić, iż przy zatrudnianiu pracowników przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Liw z/s w Węgrowie wszystkie wymogi ustawowe w zakresie kwalifikacji zawodowych są ściśle przestrzegane. Jest to konieczne ze względu na rosnące oczekiwania zarówno w stosunku do pracowników socjalnych, jak i pracowników obsługi administracyjno-finansowej Ośrodka, głównie wskutek zwiększania liczby oraz dokonywania zmian w ramach realizowanych zadań. Dlatego istotne jest stałe doskonalenie zawodowe, poszerzanie posiadanej wiedzy i zdobywanie nowych umiejętności. W poniższej tabeli przedstawiono podział kadry Ośrodka ze względu na rodzaj posiadanego wykształcenia.

Tabela nr 1: Poziom wykształcenia pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Liw z/s w Węgrowie

Lp.	Poziom wykształcenie	Liczba osób
1.	Wyższe z tego:	10
	magisterskie	9
2.	licencjackie	1

Pracownicy Ośrodka w 2014 roku uczestniczyli w różnego rodzaju kursach, szkoleniach, konferencjach oraz seminariach. Przeprowadzone szkolenia obejmowały swoim zakresem między innymi następujące tematy:

- zasady stosowania kpa w zakresie świadczeń z ustawy o pomocy społecznej;
- tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych na rzecz aktywnej integracji;
- nowy system opieki nad dzieckiem i rodziną;
- innowacyjne metody pracy z klientem zagrożonym wykluczeniem społecznym;
- problemy dzieci z rodzin patologicznych związane z przemocą, wykorzystywaniem seksualnym;
- rachunkowość jednostek pomocy społecznej;
- wdrażanie projektów systemowych;
- aspekty psychologiczne i społeczne prowadzenia środowiskowych domów samopomocy oraz domów pomocy społecznej;
- modelowe rozwiązania pracy klubów integracji społecznej oraz młodzieżowych klubów integracji społecznej;
- świadczenia rodzinne i alimentacyjne;
- aktualizacja i monitoring gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych.

2. Klienci Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Liw z/s w Węgrowie

2.1. Dane liczbowe i charakterystyka

Na terenie gminy Liw, wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku zamieszkiwało 7 689 osób. Spośród nich system pomocy społecznej w 2014 roku objął wsparciem 301 rodzin, w których żyło 898 osób.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej oraz klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców gminy Liw, przyjęć należy, iż pomocą zostało objętych ponad 11,68% z opisywanego terenu.

Wykres nr 1: Porównanie liczby beneficjentów pomocy społecznej i liczby mieszkańców gminy Liw

W 2014 roku dominującym powodem przyznawania świadczeń pomocy społecznej, podobnie jak w latach poprzednich, pozostawało ubóstwo. Z tej przyczyny wsparciem objęto 185 rodzin, w których żyło 570 osób. Kolejnymi najczęściej występującymi w 2014 r. powodami udzielania

świadceń były: bezrobocie (122 rodziny), niepełnosprawność (79 rodzin) i długotrwała lub ciężka choroba (62 rodziny).

Tabela nr 2: Powody przyznawania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej klientów	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	51	293
w tym: wielodzietność	50	291
Bezrobocie	122	370
Niepełnosprawność	79	215
Długotrwała lub ciężka choroba	62	193
Bezradność w sprawach opiek-wych. i prowadzenia gosp. dom. Ogółem:	17	66
W tym: rodziny niepełne	10	29
rodziny wielodzietne	3	22
Przemoc w rodzinie	3	10
Alkoholizm	13	37
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	5
ubóstwo	185	570
Zdarzenie losowe	1	7

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin w poszczególnych grupach ryzyk. Wymienione w ustawie dysfunkcje, z powodu których przyznawana była pomoc, mogły współwystępować ze sobą i z tego względu liczby osób i rodzin nie sumują się.

Tabela nr 3: Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2014 roku

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych /bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania	419	239	758
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	14	12	54
świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	411	233	735
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem:	X	270	815

Patrząc na przedstawione powyżej dane zwraca uwagę niski udział liczby osób korzystających z form pomocy oferowanych w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Wynika to ze zmian ustawowych, w wyniku których większość zadań w ostatnich latach została przekazana gminie do realizacji jako zadania własne. Dane w zakresie świadczeń przyznawanych w ramach zadań zleconych przedstawione w powyższej tabeli dotyczą tylko osób objętych wsparciem w formie specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Tabela nr 4: Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Typ rodziny		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem /wiersz 2+3+4+5+6+7/	1	301	898
o liczbie osób : 1	2	83	83
2	3	62	124
3	4	46	138
4	5	48	192
5	6	32	160
6 i więcej	7	30	201
Rodziny z dziećmi	8	152	664
o liczbie dzieci: 1	9	51	156
2	10	44	179
3	11	38	197
4	12	14	91
5	13	3	22
6	14	1	9
7 i więcej	15	1	10
Rodziny niepełne /wiersz 17+18+19+20/	16	35	124
o liczbie dzieci: 1	17	15	36
2	18	8	28
3	19	9	43
4	20	3	17
Rodziny emerytów i rencistów /wiersz 22+23+24+25/	21	58	144
o liczbie osób: 1	22	7	7
2	23	33	66
3	24	11	33
4 i więcej	25	0	0

Dane przedstawione w powyższych tabelach dotyczą świadczeniobiorców systemu pomocy społecznej, którzy nie są jedynymi odbiorcami wsparcia udzielanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

W 2014 roku ogólną liczbę klientów Ośrodka stanowiły rodziny otrzymujące wsparcie w ramach:

1. ustawy o pomocy społecznej – 301 rodzin,
2. ustawy o świadczeniach rodzinnych - 587 rodzin,
3. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów -37 rodzin,
4. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – 10 rodzin,
5. ustawy o systemie oświaty -10 rodzin.

Przedstawione dane nie podlegają sumowaniu, bowiem w wielu przypadkach te same rodziny są objęte pomocą w ramach realizacji zadań należących do różnych systemów wsparcia. Największą grupę wśród świadczeniobiorców stanowią rodziny pobierające świadczenia rodzinne - 461.

W 2014 r. na realizację zadań zleconych i własnych gminy wydano łącznie kwotę **3 837 728,79zł.**

Tabela nr 5: Szczegółowe zestawienie wydatków GOPS w roku 2014

Lp.	Rodzaj wydatku	Wydatki w zł
1.	Razem zadania własne gminy (suma poz. 2-11), w tym dotacja 549 784,50	1 089 523,60
2.	Zasiłki i pomoc w naturze	52 170,06
3.	Zasiłki okresowe, w tym dotacja 63 366,00	75 948,93
4.	Zasiłki stałe, w tym dotacja 244 311,00	252 333,07
5.	Domy pomocy społecznej	129 414,76
6.	Usługi opiekuńcze	82 692,27
7.	Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w tym dotacja 112 000,00	147 913,10
8.	Pobyty w placówkach opiekuńczo- wychowawczych i rodzinach zastępczych	4 309,45
9.	Utrzymanie Ośrodka, w tym dotacja 112 100,00	302 117,96
10.	Asystent rodziny, w tym dotacja 18 007,50	18 007,50
11.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne od zasiłków stałych	24 616,50
16	Razem zadania zlecone gminy (suma poz. 17-21)	2 748 205,19
17	Świadczenia rodzinne, pielęgnacyjne i alimentacyjne	2 570 718,80
18	Składki na ubezpieczenia zdrowotne od zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych	8 959,00
19	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	74 386,00
20	Karta Dużej Rodziny	205,39
21	Program rządowy wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	93 936,00

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Liw z/s w Węgrowie realizował również w ramach zadań własnych gminy wypłatę stypendiów szkolnych. W 2014 roku wydatkowano kwotę **96 703,80 zł**, w tym z dotacji **76 462,00 zł**.

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- 1) stypendium szkolne;
- 2) zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Kryterium dochodowe kwalifikujące do otrzymania stypendium wynosi 456,00 zł na osobę w rodzinie.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Zasiłek szkolny może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego.

W 2014 r. pracownicy Ośrodka realizowali projekt systemowy „Aktywność Twoją Szansą” w ramach POKL – Priorytet VII „Promocja integracji społecznej”, Działanie 7.1 „Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji”, Poddziałanie 7.1.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W projekcie wzięło udział 12 osób długotrwale niepracujących z terenu gminy (10 kobiet i 2 mężczyzn), cztery osoby podjęły zatrudnienie.

Osoby biorące udział w projekcie uczestniczyły w:

- kursie sprzedawca z obsługą komputera i kas fiskalnych – 6 osób,
- kursie kelner – 4 osoby,
- kursie bhp – 12 osoba,
- kursie „Jak rozpocząć własną działalność gospodarczą” – 12 osób,
- kursie obsługa wózków widłowych – 2 osoby,
- warsztatach z psychologiem,
- doradztwie zawodowe,
- wsparciu wizażysty – Jak poprawić swój wizerunek – 10 osób.

Na realizację projektu wykorzystano kwotę **130 000,00 zł**. w tym:

- **13 650,00 zł**. – wkład własny gminy (10,50%)
- **116 350,00 zł**. – kwota dofinansowania (89,5%)

3. Opis realizacji zadań pomocy społecznej

Do podstawowych zadań pomocy społecznej należą: wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań mających na celu usamodzielnienie osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem. Osiąganiu wyznaczonych celów służy udzielanie pomocy:

- finansowej;
- rzeczowej;
- usługowej;
- poradnictwa;
- pracy socjalnej.

Świadczenia pieniężne przyznawane są z systemu pomocy społecznej pod warunkiem spełnienia jednocześnie dwóch kryteriów. Konieczne jest występowanie jednej z okoliczności wskazującej na trudną sytuację życiową tj. bezrobocia, niepełnosprawności, wielodzietności, potrzeby ochrony macierzyństwa, sieroctwa, bezdomności i innych wskazanych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz spełnienie ustawowego kryterium dochodowego, które wynosi:

- na osobę samotnie gospodarującą - **542 zł netto**;
- na każdą osobę w rodzinie – **456zł netto**.

Rodzaj, forma i rozmiar przyznawanego świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie wsparcia. Osoby (rodziny), których dochód przekracza powyższe kryterium dochodowe, a znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, również mogą ubiegać się o pomoc finansową z pomocy społecznej, ale tylko w sytuacjach określonych ustawą o pomocy społecznej.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej, które dzieli się odpowiednio na własne i zlecone, pochodzą z:

- budżetu gminy;
- budżetu państwa;

3.1. Świadczenia pieniężne

W 2014 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące świadczenia pieniężne:

3.1.1. zasiłek okresowy

Świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 50% różnicy między kryterium dochodowym :

- osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł. Okres, na jaki przyznane zostanie to świadczenie, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy. Wyplata zasiłku jest obowiązkowym zadaniem własnym gminy, dotowanym z budżetu państwa.

W 2014 roku przyznano ww. świadczenia dla 45 rodzin na łączną kwotę 75 946,00 zł. Środki na realizację zadania w wysokości 12 583,00 zł pochodziły z dotacji celowej.

3.1.2. zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy jest świadczeniem fakultatywnym przyznawanym na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

W 2014 r. z tej formy pomocy skorzystało 150 rodzin, a wysokość przyznanych świadczeń wyniosła 85 020,00 zł. Spośród ww., 45 rodzin zostało objętych pomocą w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności lub posiłku, przyznawanego w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na co przeznaczono 20 200,00zł. Zasiłek ten jest przyznawany w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy możliwość przyznania pomocy w formie posiłku byłaby nieuzasadniona z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej, osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Wsparciem w powyższej formie objęto 16 rodzin. Na powyższy cel wydatkowano kwotę 4 040,00 zł.

3.1.3. zasiłek stały

Jest to świadczenie przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. W przypadku osoby samotnie gospodarującej ustalona została również maksymalna wysokość świadczenia w kwocie 529 zł. Wyplata zasiłków stałych należy również do katalogu obowiązkowych zadań własnych gminy. Na realizację zadania przekazywana jest dotacja celowa z budżetu państwa.

W 2014 roku zasiłki stałe wypłacono dla 52 osób w łącznej kwocie 252 333,00 zł.

3.2. Świadczenia niepieniężne

3.2.1. praca socjalna

Świadczenie pomocy w postaci pracy socjalnej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym i nie jest uzależnione od posiadanego przez osobę, rodzinę dochodu.

Praca socjalna jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Ponadto praca socjalna może być świadczona w oparciu o kontrakt socjalny, a więc umowę dwustronną zawieraną w formie pisemnej przez pracowników socjalnych z osobami korzystającymi z pomocy społecznej. Celem kontraktu jest ustalenie najbardziej skutecznej drogi wyjścia rodziny z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła, poprzez określenie zobowiązań i uprawnień stron. Zawarcie kontraktu socjalnego zmusza klienta do aktywnego uczestnictwa osoby w rozwiązywaniu i poprawie własnej trudnej sytuacji życiowej, a pracownikowi socjalnemu daje możliwość oceny efektów pracy, skuteczności kontraktu i korygowania określonych celów. W przypadku odmowy zawarcia kontraktu lub niedotrzymania jego postanowień przez świadczeniobiorcę ustawa o pomocy społecznej przewiduje możliwość odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

3.2.2. poradnictwo specjalistyczne

Obejmuje w szczególności poradnictwo prawne (udzielanie informacji z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów), psychologiczne (realizowane przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii) oraz rodzinne (obejmuje problemy funkcjonowania rodzin, opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną). Poradnictwo jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Realizacją tego typu wsparcia zajmują się głównie pracownicy tutaj. Ośrodka przy współpracy m.in. z pedagogami szkolnymi, terapeutami oraz członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2014 roku prowadzona była działalność konsultacyjno - doradcza w zakresie:

- przekazywania informacji o istniejących możliwościach uzyskania pomocy lub wsparcia;
- wspierania rodzin w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
- udzielania porad z zakresu prawa;
- poradnictwa i pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz uzależnionym.

3.2.3. zapewnienie posiłku

Zadaniem pomocy społecznej o charakterze obligatoryjnym jest zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom tego pozbawionym. Realizacja zadania odbywała się głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci w szkołach. Pomoc w formie posiłku może być przyznana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby nie przekracza 150% kryterium dochodowego, czyli podwyższonego w stosunku do ogólnych zapisów ustawy o pomocy społecznej. Pomoc w formie posiłku jest udzielana ze szczególnym uwzględnieniem posiłku

gorącego w celu zapewnienia zdrowego żywienia.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę 147 913,00 zł. Środki w kwocie 112 000,00 zł pochodziły z dotacji celowej przyznanej w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Wkład własny gminy wyniósł 35 913,00 zł. W ramach tej pomocy objęto dożywianiem 368 dzieci i młodzieży oraz 1 osoba dorosła.

3.2.4. usługi opiekuńcze

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w środowisku. Obejmują one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi opiekuńcze są zadaniami własnymi gminy o charakterze obowiązkowym.

W 2014 roku pomocy w formie usług opiekuńczych udzielono 5 osobom. Koszt świadczenia usług wyniósł 82 692,00 zł.

3.2.5. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Jest to jedno z nielicznych zadań realizowanych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających ze schorzenia lub niepełnosprawności. Usługi specjalistyczne stanowią odpowiednik usług opiekuńczych, przy czym świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Celem oddziaływań terapeutycznych jest usprawnianie do funkcjonowania w społeczeństwie, pielęgnacja (kontrola farmakoterapii, edukacja lekowa), wspieranie psychologiczno - pedagogiczne i edukacyjno - terapeutyczne. Usługi te są świadczone w miejscu zamieszkania osób wymagających tej formy pomocy. Usługi świadczone w środowisku zamieszkania pozwalają na odejście od instytucjonalnej pomocy osobom chorym psychicznie i ułatwiają budowanie systemu wsparcia społecznego dla osób chorych, dają możliwość lepszego poznania ich warunków życiowych, sytuacji rodzinnej, a przez to skutecznego ich wpierania. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadaniem zleconym gminie.

W omawianym okresie na realizację specjalistycznych usług wydatkowano 74 386,00 zł i skorzystało z nich 12 rodzin, w tym 14 dzieci.

3.2.6. domy pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby w zakresie i formie wynikających z ich indywidualnych potrzeb. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Jednak umieszczenie w domu pomocy społecznej jest ostatnią formą pomocy stosowaną tylko w przypadku braku możliwości rozwiązywania problemów innymi dostępnymi sposobami. Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą w kolejności:

- mieszkańiec domu w wysokości 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu;
- małżonek, zstępni przed wstępnymi (jeżeli odpowiednio dochód osoby samotnie gospodarującej lub na

osobę rodzinie jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego, z tym, że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie);

- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez wyżej wymienione osoby.

W roku 2014 w domach pomocy społecznej przebywało 6 mieszkańców gminy Liw. Łączny koszt poniesiony w 2014r. wyniósł 129 415,00 zł

3.2.7. asystent rodziny

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminę dodatkowe zadania.

Zgodnie z ustawą do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 -) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

W związku z ogłoszonym konkursem w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej na rok 2014 "Asystent rodziny" tutejszy ośrodek złożył wniosek, który został pozytywnie oceniony oraz zakwalifikowany do dofinansowania w formie dotacji celowej na pokrycie wydatków związanych z zatrudnieniem asystenta. Asystent rodziny został zatrudniony na umowę zlecenie.

3.3.Świadczenia z zakresu zadań zleconych gminie

W 2014 roku zadania zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej dotyczyły realizacji jednego świadczenia, a mianowicie: specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Tabela nr: 6 Udzielone świadczenia z zakresu zadań zleconych gminie

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	14	2916	74 386,00	12	54

4. Realizacja zasiłków rodzinnych i dodatków, świadczeń opiekuńczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia rodzinne są przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Liw z/s w Węgrowie realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone gminie z zakresu administracji rządowej. System świadczeń rodzinnych jest wsparciem dla rodzin gorzej usytuowanych w wychowaniu dziecka (dzieci) oraz w sytuacji, kiedy w rodzinie znajduje się osoba niepełnosprawna wymagająca opieki i pomocy.

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka;
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
 - c) samotnego wychowania dziecka;
 - d) wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej;
 - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
 - f) rozpoczęcia roku szkolnego;
 - g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania;
2. świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna
3. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- opiekunowi faktycznemu dziecka;
- osobie uczącej się,

jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 574 zł, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 664 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje ww. osobom do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia lub
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- 77 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 106 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 115 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Ze świadczeń rodzinnych korzystało 587 rodzin, w tym wypłacono 70 jednorazowych zapomóg z tyt. urodzenia się dziecka.

Do świadczeń wypłacanych w ramach systemu świadczeń rodzinnych należy również świadczenie

pielęgnacyjne. Od 1 stycznia 2010 roku prawo do tego świadczenia ustalane jest niezależnie od dochodów rodziny i na czas nieokreślony, a jeżeli orzeczenie o niepełnosprawności albo znacznym stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony - do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia. Świadczenie pielęgnacyjne w 2014 roku było wypłacane w wys. 800 zł miesięcznie a od stycznia 2015r. w wysokości 1200,00 zł. miesięcznie. Świadczenia pielęgnacyjne otrzymywało 41 rodzin.

Ponadto realizowane było Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego którym objęte są wszystkie osoby posiadające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego i wynosiło 200 zł. miesięcznie (do grudnia 2014r.)

W 2014 r. realizowana była także ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów na podstawie której wypłacono świadczenia dla 3 osób.

W celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji przyznawany jest zasiłek pielęgnacyjny. Jego wysokość wynosi 153,00 zł. Zasiłki pielęgnacyjne otrzymało 206 osób.

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Podstawę normatywną realizacji zadania stanowi ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego stanowią formę pomocy państwa dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które nie mają możliwości wyegzekwowania alimentów od dłużnika. Świadczenia te przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie wyroku sądu lub na drodze ugody zatwierdzonej przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Ustalenie prawa do świadczenia oraz jego wypłata następuje na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela. Ponad to prowadzone są postępowania wobec dłużników alimentacyjnych zmierzające do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji.

Z funduszu alimentacyjnego korzystało 37 rodzin, w tym 74 osoby uprawnione. Prowadziliśmy postępowanie wobec 31 dłużników alimentacyjnych.

5. Pozostała działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

5.1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Zgodnie z ustawą z dnia 10 czerwca 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw DZ.U. 125 poz.842 (art. 6 ust.2, art. 9a) Rada Gminy w Liwie w dniu 14 października 2010 r. podjęła uchwałę w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania, a 30 grudnia 2010 roku uchwaliła Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2015.

W dniu 27 grudnia 2010 roku zarządzeniem Wójta Gminy Liw został powołany zespół interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2014 r. na rzecz przeciwdziałania przemocy powołano 43 grupy robocze, w skład których wchodzi zawsze pracownik socjalny i dzielnicowy z danego rejonu.

Do przewodniczącego zespołu w 2014 r. wpłynęło 43 Niebieskie Karty część A.

5.2. Dystrybucja żywności w ramach Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (PEAD)

W lipcu 2012 roku reaktywowano Porozumienie o współpracy na rzecz dożywiania najuboższych mieszkańców Gminy Liw w ramach Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (PEAD) Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej. Porozumienie zostało zawarte z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Siedlcach. Koordynatorem działań w ramach współpracy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Liw z/s w Węgrowie. Współpraca z PKPS ma na celu uzupełnienie i poszerzenie katalogu form pomocy kierowanych do najuboższych mieszkańców gminy Liw.

W związku z koniecznością wprowadzenia ujednoczonych zasad przekazywania żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej w ramach unijnego Programu PEAD, Departament Pomocy i Integracji Społecznej MPiPS we współpracy z Bankami Żywności, Caritas, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej oraz Polskim Czerwonym Krzyżem ustalił jednolite zasady postępowania przy jego realizacji. Wprowadzenie ich w życie ma służyć między innymi dotarciu do jak największej grupy osób potrzebujących, ale także wyeliminowaniu nieprawidłowości.

Ustalenia dotyczą:

1) Kryterium wyboru beneficjenta

Kryterium dochodowe uprawniające do udzielenia pomocy powinno być na poziomie 150% kwoty, o której mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, tj. **813 zł – dla osoby samotnej, 684 zł – dla jednego członka rodziny**. Dodatkowo należy kierować się także art. 7 ustawy.

2) Limitów na osobę

Limit pomocy żywnościowej w ramach Programu będzie wynosić od 2,5 kg do 5 kg miesięcznie, rocznie nie mniej niż 30 kg, jednak nie więcej niż 60 kg.

3) Koszyka produktów

Preferowana forma - to zróżnicowany pakiet produktów zależny od ilości i proporcji tych produktów w Programie na dany rok. Pomoc powinna obejmować produkty różnego rodzaju. Tak zwany koszyk produktów powinien składać się z co najmniej z 50 % liczby produktów oferowanych w Programie w danym roku.

Produkty: mleko, mąka, makaron świderki, olej, płatki kukurydziane, groszek z marchewką, , cukier, dżem truskawkowy, klopsiki w sosie pomidorowym, kasza gryczana, herbatniki, mielonka wieprzowa, ryż biały, koncentrat pomidorowy, ser żółty, ser topiony.

W 2014 r. z pomocy skorzystało 350 osób z terenu gminy Liw.

6. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. mają prawo, oprócz ubezpieczonych, inne osoby posiadające obywatelstwo polskie i posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o ile spełniają kryterium dochodowe wynikające z ustawy o pomocy społecznej. W tym przypadku potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej stanowi decyzja wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy. Wydanie przedmiotowej decyzji poprzedza postępowanie analogiczne jak w przypadku przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, a więc niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. W wyniku tego wywiadu ustala się, czy dana osoba spełnia wymogi ustawowe i czy możliwe jest potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W 2014 roku wydano 1 decyzję.

7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami i podmiotami

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Liw z/s w Węgrowie w toku codziennych działań podejmują współpracę z następującymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami i podmiotami: Powiatowy Urząd Pracy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Sąd Rejonowy w Węgrowie itp.

Współpraca polega m.in. na wymianie opinii, informacji, doświadczeń między poszczególnymi pracownikami celem wypracowania wspólnych działań na rzecz osób wymagających danego wsparcia..

Pracownicy socjalni systematycznie monitorują środowiska dotknięte problemem uzależnienia oraz doświadczające przemocy, udzielają im wsparcia finansowego, porad, pomagają w sporządzaniu pism procesowych. Osoby wymagające specjalistycznego wsparcia są kierowane do innych instytucji i organizacji pomocowych..